

[**Ministeren for handel, industri og søfart.**] tes af liberaliseringen i de forskellige lande, er Danmark særlig ugunstigt stillet. Det kan således nævnes, at Marshallorganisationen i Paris nu har udarbejdet forslag til fællesliste for varer, der skal tilstræbes liberaliseret af samtlige deltagende lande; i dette forslag til fælles friliste mellem Marshalllandene indgår kun varer, der omfatter 13 pct. af Danmarks eksport til deltagende lande, medens den tilsvarende procent for liberaliseringen af importen hertil andrager 43. Listen optager ingen af de vigtigste danske landbrugseksportvarer, og indenfor levnedsmiddelgruppen omfatter den kun 5 pct. af den danske eksport.

Af andre vanskeligheder, der i særlig grad har ramt Danmark, vil jeg også her i sammenhængen nævne de i visse lande praktiserede dobbeltprissystemer, hvorefter disse lande anvender højere priser på de råvarer, de eksporterer, end på de samme råvarer, når de sælges til landets egen industri.

På baggrund af den seneste udvikling har man påny gennemgået de skøn over den fremtidige udvikling i valutastillingen, som blev lagt til grund ved drøftelserne i august måned. Som det vil erindres, regnede man dengang med, at der i perioden fra 1. juli 1950 til udgangen af 1951 måtte forventes at fremkomme et samlet valutadeficit på godt 750 mill. kr. Det betonedes dengang, at dette var et overslag baseret på de dagældende vilkår for vor udenrigshandel. Men udviklingen på dette område har medført, at forudsætningerne for disse skøn allerede er delvis forældede, og udfra de ændrede forudsætninger, navnlig i prismæssig henseende, som man i dag må lægge til grund ved opstillingen af et sådant overslag, skønnes dette valutadeficit for de nævnte 1½ år at blive mellem 100 og 200 mill. kr. større. Hele denne forøgelse af underskuddet ventes at falde i indeværende halvår, medens der for 1951 regnes med samme underskud som ved augustskønnet.

I augustskønnet regnedes således med et udækket valutadeficit i indeværende år på 350 mill. kr., hvoraf 100 mill. kr. i andet halvår. Ved de nu opstillede skøn befrygtes valutaunderskuddet for året 1950 at blive henimod 500 mill. kr., det vil sige, at der må regnes med en forringelse af valutastillingen i andet halvår af 1950 på 150—250

mill. kr. Da den overvejende del af dette underskud må forventes at falde på Marshalllandene, må det forudses, at Danmark allerede inden udgangen af året vil have udnyttet en væsentlig del af sin gulfri kreditkvote hos den europæiske betalingsunion. Til belysning af udviklingen kan jeg således nævne, at nationalbanken allerede i de forløbne 3 måneder har trukket over 130 mill. kr. på betalingsunionen.

Forøgelsen i valutaunderskuddet for 1950 med godt 300 mill. kr. i forhold til det ved årets begyndelse opstillede skøn fremkommer dels som følge af en forøgelse af importudgifterne på ca. 670 mill. kr., der kun delvis opvejes af en stigning i indtægterne af eksport og fragt med ca. 510 mill. kr., dels som følge af, at den del af importen, der finansieres ved Marshallhjælp m. v., bliver ca. 130 mill. kr. mindre end oprindeligt antaget, bl. a. som følge af, at en del af den oprindeligt for 1950 planlagte udnyttelse af hjælpen først vil finde sted i 1951.

Der knytter sig selvsagt endnu større usikkerhedsmomenter til skønnet over valutabalancen for 1951. I det i august udarbejdede „illustrerende skøn“ over udgifterne for 1951 regnede man med, at valutaunderskuddet for 1951, såfremt der ikke gennemførtes særlige valutabesparende foranstaltninger, måtte forventes at ville udgøre omkring 500 mill. kr., hvortil kom særlige udgifter til det militære beredskab på 150 mill. kr., d. v. s. et samlet underskud for året 1951 på ialt 650 mill. kr. Ved den nu foretagne — stadig højst usikre — gennemgang af dette skøn har man på basis af de seneste oplysninger om produktionsudviklingen i landbruget og om høstudbyttet ment at burde regne med en noget større landbrugseksport i 1951. På den anden side har man regnet med en tilsvarende forøgelse af importudgifterne som følge af de siden juli-august indtrådte pristigninger. Usikkerhedsmomenterne ved at foretage et nyt skøn er i øjeblikket meget store, og jeg skal derfor ikke korrigere det tidligere tal, men finder anledning til at fremhæve, at resultatet meget vel kan blive et endnu større deficit.

Ved de opstillede beregninger var der ikke taget hensyn til de besparelser i importen, som man i august måned anså for mulige dels ved overførsler af en række varer fra